

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou ve věci

žalobce: M. K., narozený, bytem,
proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, IČ 00551023, se sídlem Na
Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2 (dále jen MPSV),

v řízení o žalobě ze dne 9.1.2019 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6.12.2018 č. j. MPSV-
2018/244902-914 o příspěvek na živobytí,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Soud upozorňuje, že řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.), a pro návrh na přezkoumání rozhodnutí je stanoven termín žaloba, účastníci jsou označováni žalobce a žalovaný. Dle § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.

rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Ve věcech pomoci v hmotné nouzi rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.). Podle § 75 odst. 1 s.ř.s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci stav ke dni 6.12.2018.

2. **Včasnou žalobou** ze dne 9.1.2019 předanou k poštovní přepravě dne 15.1.2019, zdejšímu soudu doručenou dne 16.1.2019 a jejím doplněním ze dne 29.1.2019 se žalobce domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 6.12.2018 č.j. MPSV-2018/244902-914 a rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 7.11.2017 č.j. 7462/2018/STB.
3. **Žalobce v žalobě** zejména brojil proti tomu, že v daném řízení rozhodovala vyloučená osoba M. T. Současně namítal, že spis nebyl přesunut na jiné pracoviště úřadu práce a následně jiné pracoviště MPSV, a to přesto, že o to žádal dle § 131 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen **správní řád**). Má také za to, že žalovaným provedené šetření v místě bydliště bylo nezákonné s odkazem na § 4 odst. 3 správního řádu a současně nebylo dodrženo ustanovení § 64 odst. 1 písm. d) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen **zákon**), když žalovaný prokazatelně věděl o špatné situaci v rodině žalobce od roku 2015. Následně namítal, že mu nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům jak před úřadem práce, tak i před MPSV, a to před vydáním rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu a § 74 zákona o pomoci v hmotné nouzi a současně porušil čl. 1, 2, 3 odst. 1 a 3, čl. 4, dále články 7 odst. 2, 10 odst. 1, 17 odst. 1, 26 odst. 3, a také články 30 odst. 2, 32 odst. 1, 4 a 5 a 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen **Listina**). Závěrem se žalobce domáhal, aby napadené rozhodnutí i předcházející rozhodnutí bylo zrušeno v celém rozsahu a současně požadoval přesunout věc MPSV Praha. Dále požadoval zaplatit po žalovaném úřadu za neoprávněný zásah ze strany úřadu práce do jeho osobnostních práv a jeho rodiny 15.000.000,- Kč a zákonný úrok z prodlení z předmětné částky, dále úhradu za neoprávněný zásah ze strany MPSV do jeho osobnostních práv a jeho rodiny, a to 15.000.000,- Kč a zákonný úrok z prodlení z předmětné částky. Dále navrhl, aby žalovaný řádně prošetřil podvody úřednic na úřadu práce a MPSV Plzeň, taktéž požadoval vydat neprodleně platební rozkaz a uhrazení nákladů řízení ve výši 20.000,- Kč. (*K žalobě byla připojena kopie prvostupňového i druhostupňového rozhodnutí a další listinné důkazy*).
4. Žalobce také **žádal o vydání předběžného opatření** dne 31.1.2018, k čemuž žalovaný zaslal své vyjádření dne 18.2.2019. Usnesením zdejšího soudu ze dne 28.2.2019 č.j. 16 Ad 8/2019-36 byl zamítnut návrh žalobce na vydání předběžného opatření.
5. **Napadeným rozhodnutím ze dne 6.12.2018 č.j. MPSV-2018/244902-914** bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Plzni (ÚP) ze dne 7.11.2018 č.j. 7462/2018/STB o zamítnutí žádosti o dávku příspěvek na živobytí podané pod č.j. 7129/2018-STB dne 12.10.2018 dle § 49 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že dne 25.10.2019 bylo u žalobce provedeno šetření v místě, přičemž žalobce nedal zaměstnanci orgánu pomoci v hmotné nouzi souhlas se vstupem do obydlí. Tím znemožnil provedení šetření v místě k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši dle § 63 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a proto ÚP rozhodl o zamítnutí žádosti. Dále bylo uvedeno, že žalobce podal dne 12.10.2018 žádost o příspěvek na živobytí z dávek pomoci

v hmotné nouzi. Žalobce žije s manželkou a dětmi ve vlastním domě. Do rodiny je vyplácen rodičovský příspěvek ve výši 9.740,- Kč a příspěvek na bydlení ze systému státní sociální podpory. Žalobce doložil doklady o výši příjmu společně posuzovaných osob za rozhodné období a doklady o odůvodněných nákladech na bydlení. Dne 25.10.2018 mělo být provedeno neohlášené šetření v místě bydliště žalobce. Byl popsán podrobně průběh šetření včetně rozhovoru s panem P. K., který v té době odcházel z pozemku žalobce; žalobce vyšel z domu a zakazoval panu K. i mluvit se sociálními pracovníky a slovně je napadal; poté odešel a odmítl sociální pracovníky vpustit do domu, neumožnil tak šetření v místě. Záznam podepsali oba sociální pracovníci, kteří byli na místě přítomni. Žalovaný uvedl, že si je vědom vysoké ústavní hodnoty ochrany soukromí jednotlivce a nedotknutelnosti obydlí, do něž není dovoleno vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí. Na druhou stranu však poukázal i na zakotvení sociálních práv v Listině a na ústavní úpravu, která stanoví, že sociálních práv je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí (čl. 41 Listiny). V posuzovaném případě zákonodárce jednoznačně stanovil možnost orgánů pomoci v hmotné nouzi v souvislosti s plněním úkolů podle zákona o pomoci v hmotné nouzi vstupovat do obydlí, v němž žijí žadatelé o dávku, s cílem provádět sociální šetření. Cílem šetření v místě je zejména ověření rozhodných skutečností uvedených žadatelem a společně posuzovanými osobami při podání jakékoliv žádosti. Zaměřuje se tedy především na sociální a majetkové poměry těchto osob a stanovení okruhu společně posuzovaných osob. Z provedeného šetření se vždy sepisuje záznam a účastník řízení má možnost v souladu s § 38 správního řádu se s ním kdykoliv seznámit při nahlížení do spisu. Současně šetření v místě lze provádět bez předchozího upozornění žadatele, a to z důvodu zjištění objektivního stavu věci, aby ohlášení předem nezpůsobilo zmaření cíle a účelu šetření. Žalovaný měl za to, že přístupem žalobce nemohl být zjištěn skutkový stav věci nezbytný pro zjištění nároku na příspěvek na živobytí a dospěl k závěru, že rozhodnutí ÚP nebylo vydáno v rozporu s právními předpisy, proto odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

6. **Žalovaný ve svém obsáhlém vyjádření k žalobě dne 27.2.2019** v úvodu shrnul průběh správního řízení a dále mimo jiné sdělil s odkazem na příslušná ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, že místní příslušnost krajské pobočky ÚP se řídí místem, kde je žadatel o dávku hlášen k trvalému pobytu. Také poznamenal, že žalobce byl opakovaně písemně informován o důvodech, pro něž lze provést delegaci podle ustanovení § 131 odst. 2 správního řádu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně odůvodnil oprávnění zaměstnanců orgánu pomoci v hmotné nouzi k provedení šetření v místě pro vyhodnocení podmínek nároku na dávku a její výplatu ve vztahu k zákonu o pomoci v hmotné nouzi a Listině. Zákon o pomoci v hmotné nouzi stanoví všem zaměstnancům orgánů pomoci v hmotné nouzi povinnosti také v oblasti základních principů etiky, které je třeba dodržovat při řešení situace osob, které žádají o dávku nebo již jsou příjemci dávky hmotné nouze. Rovněž uvedl, že součástí depistáže jsou vyhledávání, evidence, následné odborné posouzení situace a návrh intervence (řešení). Depistáž se provádí formou místního šetření vždy za spolupráce všech osob. Povinnost správního orgánu dát účastníkovi řízení před vydáním rozhodnutí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí neplatí, jedná-li se pouze o podklady, které správnímu orgánu předložil tento účastník řízení. Předmětné správní řízení bylo vedeno na žádost žalobce, který předložil podklady a ÚP ani žalovaný neopatřoval nové podklady. Žádost o dávku příspěvek na živobytí ze dne 12.10.2018 byla zamítnuta z důvodu znemožnění provedení šetření v místě. Spis neobsahuje záznam o provedeném sociálním šetření, který by byl podkladem pro rozhodnutí, ale záznam, že

žalobce dne 25.10.2018 neumožnil šetření v místě. Závěrem bylo navrženo, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl jako nedůvodnou.

7. **Ze zasláního správního spisu vedeného žalovaným v této věci** vyplývá, že skutečnosti uvedené v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí ze dne 6.12.2018, ve vyjádření žalovaného ze dne 27.2.2019 odpovídají obsahu spisu. Podle doručky založené ve správním spise bylo napadené rozhodnutí ze dne 6.12.2018 doručeno žalobci dne 10.12.2018.
8. Dále **Nejvyšší správní soud** (dále jen NSS) sdělil podáním ze dne 15.4.2019 č.j. Nao 63/2019-45 k námitce podjatosti uplatněné žalobcem dne 22.2.2019, že je zjevně opožděná a k pozdě uplatněné námitce podjatosti se nepřihlíží, NSS o tom nevydal žádné usnesení a spis vrátil zdejšímu soudu k dalšímu řízení.
9. **Žalobce podáním ze dne 2.5.2019** sdělil zdejšímu soudu, že trvá na nařízení ústního jednání.
10. **Usnesením ze dne 10.5.2019 č.j. 16Ad 8/2019-55** zdejší soud zamítl návrh žalobce ze dne 22.2.2019 na ustanovení zástupce.
11. **Ústního jednání konaného dne 16.1.2020** se žalobce nezúčastnil, ani nepřítomnost neomluvil, ačkoliv na ústním jednání trval. Přítomný zástupce žalovaného odkázal na napadené rozhodnutí i vyjádření k žalobě a závěrem navrhl zamítnout žalobu jako nedůvodnou.
12. Dle **§ 2 odst. 2 písm. a) zákona** se osoba nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24), přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejích základních životních podmínek je tak vážně ohroženo.
13. Podmínky nároku na příspěvek na živobytí jsou uvedeny v **§ 21 odst. 1 zákona**, dle něhož nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.
14. V **§ 63 odst. 2 zákona** je stanoveno „Pokud žadatel o dávku, příjemce dávky nebo osoba společně posuzovaná tím, že nedají souhlas se vstupem do obydlí, znemožní provedení sociálního šetření, popřípadě šetření v místě, k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši, může jim být žádost o dávku zamítnuta nebo dávka odejmuta, popřípadě snížena její výše.“
15. Dle **§ 63 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi** „Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi jsou na základě souhlasu žadatele o dávku, příjemce dávky a osob společně posuzovaných oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, a to s cílem provádět sociální šetření, popřípadě šetření v místě pro vyhodnocení podmínek nároku na dávky. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat služebním průkazem společně se zvláštním oprávněním vydaným příslušným orgánem pomoci v hmotné nouzi jako doložkou služebního průkazu. Toto zvláštní oprávnění obsahuje označení účelu vydání, číslo služebního průkazu, jméno, popřípadě jména, a příjmení zaměstnance a identifikační údaje vydávajícího orgánu pomoci v hmotné nouzi. O sociálním šetření, popřípadě o šetření v místě pro vyhodnocení podmínek nároku na dávky podle věty první se vždy učiní

záznam ve spise.“

16. V této věci se podanou žalobou domáhal žalobce přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného z důvodů v ní uvedených, zejména požadoval vydat neprodleně platební rozkaz. Soud však neshledal ze strany správních orgánů, tj. žalovaného a ÚP, taková pochybení, která by odůvodňovala zrušení napadeného rozhodnutí, jak umožňuje při splnění zákonných podmínek soudní řád správní, neboť rozhodnutí žalovaného i ÚP jsou srozumitelná i přezkoumatelná. Žalovaný se ve svém rozhodnutí vypořádal dostatečným způsobem s odvolacími námitkami žalobce uplatněnými v odvolání ze dne 14.11.2018 proti rozhodnutí ÚP ze dne 7.11.2018, ač žalobce je přesvědčen o opaku. Ani žalobní body uplatněné v žalobě soud neshledal důvodnými.
17. V daném případě se soud zcela ztotožňuje s postupem žalovaného, který napadeným rozhodnutím ze dne 6.12.2018 zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ÚP ze dne 7.11.2018 o zamítnutí žádosti o dávku na příspěvek na živobytí, jelikož ze spisového materiálu vyplývá, že dne 25.10.2018 bylo u žalobce provedeno šetření v místě, které se neuskutečnilo vzhledem k tomu, že žalobce nedal zaměstnanci orgánu pomoci v hmotné nouzi souhlas se vstupem do obydlí, čímž znemožnil provedení šetření v místě k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši dle § 63 odst. 2 zákon výše citovaného. Soud proto napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 6.12.2018 shledal jako věcně správné a odpovídající zákonu, jelikož žalobce svým jednáním znemožnil zákonem požadované provedení šetření v místě k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši. Plnění podmínek stanovených zákonem pracovníky ÚP nelze považovat za šikanu, jak se nesprávně domnívá žalobce. Stále totiž platí, že pokud občan požaduje určitou dávku, je nezbytná jeho spolupráce i případné strpění určitých potřebných úkonů, jelikož musí být řádně proveden i postup požadovaný zákonem. Žalobce by si měl uvědomit, že pracovníci ÚP, kteří rozhodují v prvním stupni o žádosti o předmětnou dávku, musí postupovat v souladu s příslušnými předpisy, činit určité úkony a nikoli postupovat dle představ žalobce.
18. Soud ještě podotýká, že žalobcem požadovaný žalobní petit týkající se vydání platebního rozkazu, úhrady za neoprávněný zásah ze strany ÚP Stříbro a MPSV Plzeň, dále požadovaný zákonný úrok z prodlení, přesunutí věci na MPSV Praha, není v tomto přezkumném soudním řízení reálný, neboť se zcela míjí s možnostmi rozhodnutí stanovenými soudním řádem správním, tj. zákonem č. 150/2002 Sb., kdy soud může buď zamítnout žalobu, není-li důvodná (§ 78 odst. 7 s.ř.s.), či zrušit napadené rozhodnutí a případně i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo, a to pro vady řízení či nezákonnost, což musí být prokázáno a věc vrátit k dalšímu řízení žalovanému, který je pak vysloveným právním názorem soudu v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 1, 3-5 s.ř.s.).
19. Za situace, kdy soud neuznal žádnou z žalobních námitek důvodnou a postup správních orgánů v této věci rovněž shledal v souladu s platnou právní úpravou, zamítl žalobu žalobce jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s., dle něhož soud zamítne žalobu, není-li důvodná (**výrok I. rozsudku**). Neznamená totiž, že je nesprávné či dokonce nezákonné rozhodnutí správního orgánu, není-li v souladu s požadavkem žalobce, přičemž důkazní břemeno spočívá na žalobci nikoli na správním orgánu, jak se rovněž nesprávně domnívá žalobce.
20. Žádnému z účastníků řízení nebyla přiznána náhrada nákladů, jelikož žalobce nebyl

úspěšný a úspěšný správní orgán nemá právo na náhradu ze zákona dle § 60 odst. 2 s.ř.s. (výrok II. rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.). Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a nepřípustnost kasační stížnosti je uvedena v § 104 s.ř.s.

Plzeň 16. ledna 2020

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně